

РАДНА ВЕРЗИЈА

ЗАКОН О ЗАБРАНИ КОРИШЋЕЊА МОБИЛНИХ ТЕЛЕФОНА У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Члан 1.

Овим законом уређује се начин на који се примењује забрана коришћења личних мобилних телефона (даљем тексту: мобилни телефони) у основним и средњим школама чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: школа).

Члан 2.

У основним и средњим школама забрањено је коришћење мобилних телефона и сличних средстава које пропише министар надлежан за просвету.

Члан 3.

На молбу родитеља или законског заступника ученика, коришћење мобилног телефона у школи дозвољено је ученику чије здравствене потребе то изискују, о чему одлучује директор школе.

Ученик коме је одобрено коришћење мобилног телефона у школи не сме посудити мобилни телефон другом ученику до напуштања школе.

Члан 4.

Ученици су дужни да једном или више истовремено присутних овлашћених лица запослених у школи (у даљем тексту: овлашћено лице) предају своје мобилне телефоне чим уђу у просторије школске зграде или на месту испред уласка у школску зграду које припада школи, како то одреди директор школе.

Овлашћено лице мора да се налази се на месту које је тако одређено да са њега није могуће приступити настави док се њему не предају мобилни телефони.

Члан 5.

При предаји мобилног телефона ученик је дужан да овлашћеном лицу саопшти лично име, да похађа ту школу и разред школе коју похађа, што овлашћено лице уписује у табелу о мобилним телефонима (у даљем тексту: табела). Образац табеле прописује министар надлежан за просвету.

Предати мобилни телефони чувају се у простору посебно одређеном за то, разврстани према разредима школе, на начин који одреди директор школе.

Члан 6.

Пре предаје мобилног телефона овлашћено лице проверава да ли ученик који предаје мобилни телефон похађа ту школу, на начин који одреди директор школе.

Ако ученик одбије да овлашћеном лицу саопшти да похађа ту школу или лично име или разред школе коју похађа или одбије да преда мобилни телефон или напусти место на коме се предаје мобилни телефон без предаје мобилног телефона или се утврди да лице не похађа ту школу, овлашћено лице то уписује у табелу и о томе одмах обавештава обезбеђење школе, описујући му ученика или друго лице изузев ако га обезбеђење и он лично познају када саопштава обезбеђењу његово лично име или надимак, а обезбеђење школе удаљава ученика или друго лице из школе и о томе обавештава директора школе.

Ако се ученик касније током дана и наставе покаје, као неоправдани часови рачунају се само они којима није присуствовао.

Члан 7.

Овлашћено лице враћа ученицима мобилне телефоне на истом месту на коме их је примило ако директор школе друкчије не одлучи, у тренутку када они, по окончању наставе, напуштају школу и то уписује у табелу, пошто му ученик саопшти лично име и разред школе коју похађа.

Изузетно, ученику може бити привремено предат мобилни телефон пре окончања наставе ако постоје озбиљни разлози да се јави родитељима или законским заступницима, брату, сестри или деди или баби, а ученик је за те разлоге сазнао током боравка у школи и ако их наведе у захтеву за привремену предају мобилног телефона.

Захтев се подноси наставнику који води час или, ако траје одмор између часова, наставнику који треба да води наредни час, који својеручно одобрава или одбија захтев на папиру на коме се захтев налази и на њега ставља свој потпис.

Сви папири на којима се налазе захтеви ученика са одлукама и потписима наставника, предају се директору школе по окончању наставе.

Овлашћено лице уписује привремену предају мобилног телефона ученику, његово лично име и датум привремене предаје у табелу, после чега се ученик удаљава на даљину са које овлашћено лице не може чути његов разговор.

Члан 8.

Против ученика који одбије да овлашћеном лицу саопшти да похађа ту школу или лично име или саопшти лажно лично име или одбије да саопшти разред школе коју похађа или о томе не саопшти истину или одбије да преда мобилни телефон или напусти место на коме се предају мобилни телефони без предаје мобилног телефона, директор школе покреће васпитно-дисциплински поступак, без појачаног васпитног рада, изузев кад се истог дана ученик покаје (члан 6. став 3. овог закона).

Васпитно-дисциплински поступак без појачаног васпитног рада покреће се и против ученика који је фалсификовао одобрење наставка или потпис наставника на захтеву за привремену предају мобилног телефона, или који злоупотреби коришћење мобилног телефона коме је то одобрено због здравствених потреба.

Васпитно-дисциплински поступак без појачаног васпитног рада покреће се и против ученика код кога се у школској згради или на другом месту које припада школи затекне мобилни телефон.

Члан 9.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај школа које не води табелу о мобилним телефонима или је води супротно овом закону.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај родитељ, односно други законски заступник ученика који одбије да овлашћеном лицу саопшти да похађа ту школу или лично име или саопшти лажно лично име или одбије да саопшти разред школе коју похађа или о томе не саопшти истину или одбије да преда мобилни телефон или напусти место на коме се предају мобилни телефони без предаје мобилног телефона, а није се истог дана покајао.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај физичко лице који саопшти овлашћеном лицу да је ученик те школе премда није.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које омогући ученику школе поседовање мобилног телефона у школској згради или на другом месту које припада школи.

Члан 10.

Министар надлежан за просвету прописује која су средства слична мобилним телефонима из члана 2. овог закона чије је коришћење забрањено у основним и средњим школама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у року од осам дана од ступања на снагу овог закона.

Министар надлежан за просвету прописује образац табеле о мобилним телефонима, водећи рачуна да табела садржи и средства слична мобилним телефонима, у року од 15 дана од ступања на снагу овог закона.

Члан 11.

Почетком примене овог закона престаје да важи члан 83. став 8. тачка 7. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закони, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), члан 83. став 9, и члан 83. став 10. Закона о основама система образовања и Смернице за употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у доуниверзитетском образовању које је донео Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује у року од 20 дана од ступања на снагу овог закона.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Устав Републике Србије предвиђа да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области образовања (члан 87. тачка 10. Устава). То је основ за доношење овог закона.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о основама система образовања и васпитања помиње мобилне телефоне и слична средства напре у члану 83. ставу 8. тачки 7. према којој се као тежа повреда обавеза ученика сматра „употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства“ да би се тиме угрозила права других или извршиле преваре у поступку оцењивања. Дакле, само у та два случаја. Закон се не бави коришћењем мобилним телефонима за време наставе (часа) и других наставних делатности, у школским одморима, ходницима, учионицама у којима нема наставе итд. Произлази да је у наведеним случајевима коришћење мобилних телефона дозвољено, са свим могућностима које пружају савремени уређаји. Можда је још горе што Закон о основама система образовања и васпитања препушта школама да саме општим актом пропишу употребу мобилног телефона (члан 83. став 9.) што је створило могућност да се шаролико уреди њихово коришћење. При томе се изгубило из вида да су посредни малолетници - деца (у основној школи) и сви средњошколци изузев матураната, што налаже јединствени третман коришћења мобилних телефона у основним и средњим школама (укључујући и матуранте), јер од тога зависи развој интелектуалних и креативних способности ученика. Коначно, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања доноси смернице за употребу мобилног телефона (члан 83. став 10. Закона о основама система образовања и васпитање). Он је и донео Смернице за употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у доуниверзитетском образовању. У смерницама се указује и на позитиван и на негативан утицај мобилних телефона на наставу и процес учења, квалитет образовања и васпитања. Смернице нису обавезујући општи правни акти и исувише су безобалне, а на њима се заснивају одговарајући правилници које доносе основне и средње школе.

У међувремену, коришћење мобилних телефона до неслућених размера раширило се у основним и средњим школама, у свим приликама и на све начине. Највише се користе камере мобилних телефона и снимају фриволни садржаји, видео или тонски, или и једни и други, праве се различите недоличне фотографије, током наставе се размењују поруке преко мобилног телефона (тзв. SMS) или непосредно

воде разговори, претражује интернет и разгледају опскурни садржаји на друштвеним мрежама (платформама) намењени старијим лицима, воде различите преписке, чине договори и планови преко друштвених мрежа, договарању дешавања која следе, повређује приватност и безбедност ученика итд. Баш оно што је недозвољено и што се сматра лошом страном коришења мобилних телефона уопште, а не само у настави и школи.

Све то, и још много тога, утиче на пажњу и концентracију ученика и праћење наставе, она као да је у другом плану, упркос томе што се примена мобилних телефона на часу, уз одобрење наставника, према смерницама, посматра као добар додаток класичном наставном процесу. Смернице предвиђају да је „Употреба личних мобилних телефона у школи је предвиђена искључиво у едукативне сврхе“, али то је далеко од праксе. Поред осталог, и зато опадају квалитет и битност нашег основног и средњег школства, а да ученици нису тога свесни. Наставници тешко или никако спречавају злоупотребу мобилних телефона. Напротив, они су неретко предмет видео снимака (случај Трстеник) и фотографија, дописивања у којима се често подругљиво коментарише њихово понашање на часу и изван часа итд. Поред осталог, њихов ауторитет и тиме се угрожава.

Зато се овим законом забрањује коришење мобилних телефона у основним и средњим школама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Па ипак, коришење мобилног телефона у школи дозвољено је ако то изискују здравствене потребе ученика, о чему одлучује директор школе (члан 3. став 1.). Ученик коме је одобрено коришење мобилног телефона у школи не сме посудити мобилни телефон другом ученику до напуштања школе (члан 3. став 2), дакле не само на употребу већ уопште, а посуда се сматра једним од вида злоупотребе одобрења.

У упоредном праву коришење мобилних телефона у основним и средњим школама је или забрањено или је ограничено тако да се могу користити само у наставне или здравствене сврхе.

У *UNESCO* извештају о глобалном образовању из 2023. године позива се на ограничење коришења мобилних телефона у школи само за помагање у учењу. У истраживању УН агенција крајем 2024. године утврђено је да је више од 60 држава у свету увело мере које предвиђају оваква и слична ограничења.

У Француској мобилни телефони су у начелу забрањени у основним и средњим школама од 2018. године. У 2024. години влада је отишла корак даље и забранила употребу мобилних телефона у близу 200 школа, као део теста (експеримента) под називом „дигитални одмор“, чиме је 50000 ученика добило продужену забрану употребе мобилног телефона током читавог школског дана, како би се у потпуности применио закон из 2018. године.

У Холандији је начелно забрањена употреба мобилних телефона у школама. Забрана обухвата и употребу паметних сатова и таблета у школи, јер се сматра да мобилни телефони и слични уређаји доводе до проблема у концентрацији и лошијег успеха ученика. Изузеци од забране тичу се ученика са инвалидитетом, посебним образовним потребама или ако је коришење таквих уређаја неопходно за процес учења.

У Луксембургу је 2025. забрањена употреба мобилних телефона у школи за ученике до 11 година старости. У средњим школама ученици током часа морају држати физичку дистанцу од својих мобилних телефона, при чему школе могу увести и додатна ограничења.

У Италији је употреба мобилних телефона у учионици забрањена чак и у образовне сврхе, у периоду од предшколског до средњошколског узраста. Изузеци се се примењују у случајевима подршке у индивидуализованом образовању или ученика са инвалидитетом.

У Мађарској је од септембра 2024. забрањена употребе мобилних телефона у школама широм државе.

У Летонији ученици до шестог разреда не могу да користе мобилне телефоне од 31. маја 2025. године, изузев када су мобилни телефони предвиђени као део процеса учења.

Финска влада планира да измени и допуни важеће законе, како би школским званичницима била дата шира овлашћења да прекину ометања наставе у учионицама. Према предлогу законских измена и допуна, предвиђено је да ученицима буде дозвољено коришћење мобилних телефона само за сврхе учења или из здравствених разлога.

У Шведској мобилни телефони нису дозвољени у учионицама, изузев ако се употребљавају за учење, а школски званичници одлучују о томе како се онда употребљавају.

У Сједињеним Америчким Државама у 2024. неке савезне државе (њих11) ограничило је или забранило ученицима приступ мобилним телефонима (као и друштвеним мрежама) у школама. Калифорнија је усвојила Закон о школама без телефона (*Phone-Free School Act*), којим се захтева да сваки школски округ, приватно-јавна школа (школа по повељи или уговору - *charter school*) и окружна канцеларија за образовање до 1. јула 2026. године сачине правила којима се ограничава коришћење мобилних телефона у школама. Флорида је донела закон којим се забрањује коришћење мобилних телефона током наставе у свим државним школама. Џорџија је усвојила законе којима се прописује сачињавање модела програма за образовање ученика од шестог до дванаестог разреда о утицају друштвених медија на ментално здравље. У Ајдаху се подстичу окрузи да ограниче употребу мобилних телефона у школама. Индијана има прописе којима се налаже ученицима да искључе своје мобилне телефоне и држе их у за то предвиђеном простору током часа. Лујзијана је ограничила приступ платформама друштвених медија на школским уређајима и мрежама, образлажући ограничења забринутостју за ментално здравље ученика и појаву дигиталног насиља. Минесота је донела закон који налаже школским окрузима да усвоје правила о коришћењу мобилних телефона у школама, остављајући окрузима да правила ближе формулишу. Охајо је усвојио законе којима се прописује ограничење приступа друштвеним медијима на школским уређајима и којима се од округа захтева да донесу правила којима се уређује коришћење мобилних телефона и других личних уређаја током школских часова. Сврха закона је побољшање концентрације ученика и смањивање дигиталног ометања учења и наставе. Пенсилванија је усвојила план о школама без мобилних телефона телефона, дозвољавајући њихово коришење само у одређеним случајевима, као што су здравствене сврхе. Буџет Јужне Каролине за 2025. годину садржи одредбу којом се од школских округа захтева да забране приступ

ученика мобилним телефонима и другим личним уређајима током школског дана, а примена те забране јесте услов да би школе добиле одређене фондове од државе. У Вирџинији се од школских округа тражи да усвоје правила којима се ограничава коришћење мобилних телефона током школског дана.

Приступ малолетника (па и малолетних ученицима) друштвеним мрежама (платформама) је веома битно питање за коришћење мобилних телефона у школама. Он представља посебан изазов и извор многих неподопштина.

Правило је да се приступ малолетника дигиталним друштвеним медијима (мрежама), најчешће Интернет платформама, као што су *Facebook*, *Instagram*, *YouTube*, *TikTok*, минимална старост обично наводи у општим условима коришћења услуга. Компаније (провајдери) је наводе у општим условима коришћења услуга, како би испуниле обавезе у области заштите малолетника, будући да различити прописи забрањују обраду личних података деце, као што је, на пример, Општа уредба о заштити података о људима у Европској унији (*GDPR*), или прописују да платформе морају да добију родитељски пристанак када их деца користе, као што је, на пример, Закон о заштити приватности деце на мрежи (*COPPA*) у Сједињеним Америчким Државама, где се лични подаци деце млађе од 13 година не смеју обрађивати без родитељског пристанка.

Минимални узраст од 13 година за приступ Интернет платформи захтевају Фејсбук, Инстаграм и ТикТок. Ове услуге су регулисане наведеним америчким законом *COPPA*, који предвиђа да платформе морају да добију сагласност родитеља или старатеља пре него што им се дозволи да обрађују податке деце млађе од од 13 година.

Минимални узраст од 16 година за приступ Интернет платформи захтева, на пример, *WhatsApp*. Ова старосна граница је заснована на Општој уредби Европске уније о заштити података о људима у Европској унији (*GDPR*).

Минималну старост од 18 година за приступ Интернет платформи захтевају *YouTube*, *Netflix* и *Spotify*. Деци млађој од 18. година дозвољено је да користе те платформе уз дозволу својих старатеља.

Европска комисија је 14. јула 2025. објавила дуго очекиване Смернице о заштити малолетника у складу са Законом о дигиталним услугама Европске уније, које појашњавају како онлајн платформе попут платформи друштвених медија, онлајн тржишта, продавница апликација и других сервиса за дељење садржаја треба да штите малолетнике у складу са чланом 28(1) Закона о дигиталним услугама ЕУ (*DSA*). Будући да су малолетници посебно рањиви на онлајн ризике, као што су дигитално насиље, илегални садржаји и манипулативне комерцијалне праксе, Смернице нуде практичне приступе за регулисање платформи доступних малолетницима. Оне прецизирају шта значи обезбедити „висок ниво приватности, безбедности и сигурности“ за младе кориснике, како је то прописано чланом 28(1) Закона о дигиталним услугама.

Смернице се примењују на све онлајн платформе – како је дефинисано у члану 3(i) Закона о дигиталним услугама – које су доступне малолетницима. Микро и мала предузећа су изузета, изузев ако нису означена као веома велика онлајн платформа („*VLOP*“) или веома велики онлајн претраживач („*VLOSE*“). Платформа се сматра доступном малолетницима ако њени услови коришћења дозвољавају малолетницима

да користе услугу ако је намењена малолетницима или је они претежно користе и ако је платформи иначе познато да су неки од корисника малолетници.

Платформа не може избећи своје обавезе једноставним навођењем да малолетницима није дозвољен приступ, већ морају постојати делотворна ограничења приступа малолетницима.

Смернице су засноване на четири основна принципа, који су међусобно повезани: мере морају бити прикладне и сразмерне контексту платформе, права деце морају бити на примарном месту, приватност, безбедност и сигурност морају бити уграђени у дизајн платформе и услуге морају бити прилагођене развојним потребама малолетника. Надовезујући се на наведене принципе, Комисија у Смерницама наводи низ практичних мера које би платформе требало да примене како би ове вредности претвориле у свакодневно пословање.

Смернице наглашавају да провера старосне границе мора бити прилагођена природи услуге и специфичним ризицима које она носи. Стога се од платформи очекује да процене да ли су ограничења заснована на узрасту неопходна и, ако јесу, да примене одговарајуће методе. Оне могу да се крећу од алата за процену узраста, који једноставно потврђују да ли корисник испуњава минимални старосни праг, до строжих облика верификације старости, као што је дигитални идентитетски новчаник Европске уније. Где год је то изводљиво, платформе би требало да понуде више метода и да обезбеде да корисници имају приступ механизмима за правну заштиту у случајевима погрешних процена. Изабрана метода мора бити сразмерна нивоу ризика и у складу са принципима заштите података. Требало би да буде тачна, поуздана, довољно строга да спречи заобилажење, ненаметљивог утицаја на права и слободе корисника и недискриминаторна. У Смерницама се експлицитно наводи да само изјава не испуњава ове стандарде и стога је недовољна.

Процес регистрације мора бити приступачан и разумљив малолетницима. То значи, поред осталог, да платформе треба јасно да објасне предности и ризике регистрације на језику који је прилагођен деци, да обесхрабре регистрацију малолетника испод прописане старосне границе и да обезбеде да малолетници могу лако да обришу своје налоге. Деца се не смеју подстицати да деле више личних података него што је строго неопходно, а родитељски пристанак треба да се добије тамо где је то потребно. После регистрације, налози малолетника морају бити конфигурисани на највиши ниво заштите. То укључује ограничавање интеракција, као што су свиђања и коментари на одобрене контакте, онемогућавање дељења локације и функција праћења, изузев ако нису експлицитно омогућене, и спречавање видљивости активности малолетника корисницима који нису познати. Функције које подстичу прекомерну употребу – као што су аутоматска репродукција, низови или *push* обавештења током спавања – требало би да буду искључене. Поред тога, требало би да буду искључени и филтери који могу негативно утицати на представу тела или ментално здравље.

Платформе могу да одлуче да иду даље од ових минималних стандарда, посебно у погледу млађих малолетника. Требало би да размотре да ли одређена подешавања треба да буду непроменљива за млађе кориснике и да спрече да малолетници буду подстакнути да смање заштиту своје приватности. Тамо где се подешавања могу поново наместити, малолетници морају бити у могућности да их лако ресетују и да добију јасна упозорења приликом прављења промена.

Функционалности претраживања морају бити дизајниране тако да блокирају познате штетне термине и да преусмеравају малолетнике на одговарајуће ресурсе за подршку када се открију ризични упити. Малолетници би требало да имају могућност да ресетују своје препоручене фидове, прилагоде поставке садржаја и разумеју зашто им се приказује одређена садржина. Ефикасна контрола садржине смањује изложеност малолетника штетном садржинама и понашању. Смернице се надовезују на постојеће обавезе предвиђене Законом о дигиталним услугама и наглашавају да контрола садржине мора бити вођена најбољим интересима детета. Прво, платформе морају јасно и транспарентно дефинисати и саопштити шта представља штетно или незаконито понашање за малолетнике. Контроле садржине морада се примењује, редовно преиспитује и буде доступна на свим службеним језицима држава чланица Европске уније. Механизми контроле садржине морају бити активни и непрестано функционисати. Премда аутоматизовани алати могу бити ефикасни, људски надзор остаје неопходан, при чему би најмање један запослени увек требало да буде доступан да одговори на хитне захтеве.

Да би се осигурао висок ниво приватности и безбедности малолетника, они морају бити у могућности да лако и безбедно пријаве штетну садржину или понашање. Аллати за пријављивање морају бити видљиви, прилагођени узрасту и доступни свим корисницима. Одрасли би такође требало да буду у могућности да пријаве садржину коју сматрају неприкладном за малолетнике. Анонимно пријављивање треба да буде подразумевано, а пријаве које се тичу малолетника морају бити приоритетне. Родитељи (старатељи) играју важну улогу у очувању безбедности малолетника на мрежи, због чега Смернице подстичу употребу алата за старатеље. Они се морају третирати као допуна, а не као замена за заштиту на нивоу платформе. Такви алати треба да буду једноставни за коришћење, транспарентни за малолетнике и дизајнирани да омогуће комуникацију и аутономију, а не надзор.

У Смерницама се предвиђа да онлајн платформе морају да иду даље од техничких мера заштите и да инкорпоришу заштиту деце у своје управљачке структуре, како би осигурале високе стандарде приватности и безбедности. То укључује именовање посебног руководиоца за безбедност деце, обуку запослених и праћење усклађености са чланом 28(1) Закона о дигиталним услугама (*DSA*). Од платформи се очекује да прикупљају и анализирају податке о ризицима и штетностима, као и да се укључе у међуплатформску сарадњу ради размене најбољих пракси. Поред тога, морају континуирано да прате и процењују ефикасност својих безбедносних карактеристика, прилагођавајући их сагласно доприносима заинтересованих страна, технолошком развоју и еволуирајуће профиле ризика. Транспарентност је кључни принцип Закона о дигиталним услугама (*DSA*), а платформе морају јасно да саопште све релевантне мере, укључујући методе за проверу старости, системе препоручивања, поступке за жалбе и алате вештачке интелигенције. Ове информације морају бити лако доступне, редовно ажуриране и представљене на званичном језику (језицима) државе чланице Европске уније у којој се услуга нуди.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Овим законом заправо се уређује начин примена забране коришћења мобилних телефона и других сличних средстава (лаптоп, таблет, слушалице, паметни сатови итд.) у основним и средњим школама чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Концепт је релативно једноставан. Ученик не може да користи мобилни телефон у школи од уласка у простор школе до напуштања школе после окончане наставе. Забрана коришћења мобилних телефона примењује се тако што ученик предаје мобилни телефона пре почетка наставе. Мобилни телефон се предаје на уласку у школску зграду, а може и на другом месту које се не налази у школској згради (рецимо дворишту) а које припада школи (члан 4. став 1.). Место предаје мобилних телефона одређује директор школе (члан 4. став 1.). При томе је веома битно да се место предаје мобилних телефона одреди тако да је са њега немогуће приступити настави без предаје (члан 4. став 2.). Тиме се спречава да ученик „не побегне“ на наставу, а да при томе не преда мобилни телефон. Место предаје може се мењати. Рецимо, не може се очекивати да се мобилни телефони предају у дворишту школе, ако пада снег и хладно је. Предаја се врши овлашћеном лицу, којих може бити и више, зависно од броја ученика школе и потребом за што бржем предајом и што мањим чекањем ученика, али и благовременог уочавања и спречавања њиховог бекства на наставу без предаје мобилног телефона. При предаји мобилног телефона, али и другог средства које припише министар просвете (члан 2.), ученик је дужан да саопшти овлашћеном лицу да похађа предметну школу, лично име и разред школе коју похађа; овлашћено лице све то уписује у табелу о мобилним телефонима (члан 5. став 1.). Предати мобилни телефони чувају се у простору посебно одређеном за то, разврстани према разредима школе, на начин који одреди директор школе (члан 6. став 1.). Но, пре предаје мобилног телефона овлашћеном лицу, оно проверава да ли ученик заиста похађа ту школу или не, а начин на који одређује директор школе (то може бити лице које похађа неку другу школу или не похађа ниједну).

Но, ако ученик одбије да саопшти да ли је похађа ту школу или лично име или разред коју похађа или одбије да преда мобилни телефон или напусти лице места без предаје мобилног телефона, или ако се утврди да лице не похађа ту школу, овлашћено лице то уписује у табелу и о томе одмах обавештава обезбеђење школе, описујући му ученика или друго лице изузев ако га обезбеђење и он лично познају када саопштава обезбеђењу његово лично име или надимак, а обезбеђење школе удаљава ученика или друго лице из школе и о томе обавештава директора школе (члан 6. став 2.). Удаљавање ученика из школе повлачи са собом неоправдане часове који су се одвијали за време док је био удаљен. Но, ако се ученик покаје током дана, врати у школу и преда мобилни на начин одређен овим законом, као наоправдани часови рачунају се само они који су одржани док је био удаљен из школе (члан 6. став 2.).

Мобилни телефони враћају се ученицима на истом месту на коме су предати, овлашћеном лицу, у тренутку када ученици напуштају школу по окончању наставе, и пошто саопшти лично име и разред школе који похађа (члан 7. став 1.); директор школе је овлашћен да промени то место, дакле, да се мобилни телефони враћају на месту на коме нису предати.

Но, изузетне околности налажу привремено одступање од забране коришћења мобилних телефона. Ученику, наиме, може бити привремено предат мобилни телефон и пре окончања наставе ако постоје озбиљни разлози да се јави родитељима или законским заступницима, брату, сестри или деди или баби ако је за те разлоге сазнао током боравка у школи и ако их наведе у захтеву (члан 7. став 2.). Разлози могу бити различите природе, али је битно да је за њих ученик сазнао током боравка у школи, да нису, дакле, договорени и да ученик разлоге наведе у захтеву за привремену предају мобилног телефона. Пре свега се мисли на изненадно обољевање или погоршање здравственог стања родитеља или законских заступника, брата, сестре или деде или бабе или на њихово упокојење. Одобрење за привремено коришћење мобилног телефона даје наставник који води час или, ако траје одмор између часова, наставнику који треба да води наредни час. Наставник својеручно даје одобрење или одбија захтев и потписује се, на истом папиру на коме је ученик поднео захтев, чиме се спречавају преваре (члан 7. став 3.). Овлашћено лице уписује привремену предају мобилног телефона ученику, његово лично име и датум привремене предаје у табелу, после чега се ученик удаљава на даљину са које овлашћено лице не може чути његов разговор (члан 7. став 5.). Сви папири на којима се налазе захтеви ученика са одлукама и потписима наставника, предају се директору школе по окончању наставе (члан 7. став 4), да би директор школе пратио учесталост привремене предаје мобилних телефона и трендове у разлозима за ту предају.

Потом следе одредбе које имају репресивну природу. Против ученика који одбије да саопшти овлашћеном лицу да похађа ту школу, да саопшти лично име или саопшти лажно лично име или одбије да саопшти разред школе коју похађа или о томе не саопшти истину или одбије да преда мобилни телефон или напусти место на коме се предају мобилни телефони без предаје мобилног телефона, директор школе покреће васпитно-дисциплински поступак, без појачаног васпитног рада, изузев кад се истог дана ученик покаје (члан 8. став 1). Овиме се спречава бојкот овог закона и неозбиљност у његовог примени. Исто тако, васпитно-дисциплински поступак без појачаног васпитног рада покреће се и против ученика који је фалсификовао одобрење наставка или потпис наставника на захтеву за привремену предају мобилног телефона или који је злоупотребио коришћење мобилног телефона коме је то одобрено због здравствених потреба (члан 8. став 2.). Поред свега, није немогуће да ученик или треће лице омогуће уношење мобилног телефона нелегалним путевима и начина (рецимо, преко прозора, потајним уласком у школску зграду, разним начинима преваре итд.). У том случају дисциплински поступак без појачаног васпитног рада се покреће против ученика код кога се мобилни телефон затекао (члан 8. став 3.), а лице које је тако омогућило коришћење мобилног телефона прекршајно се кажњава (члан 9. став 4.).

Новчаном казном у износу од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај школа које не води табелу о мобилним телефонима или је води супротно овом закону (члан 9. став 1.). Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај родитељ, односно други законски заступник ученика који одбије да саопшти овлашћеном лицу да похађа ту школу или лично име или саопшти лажно лично име или одбије да саопшти разред школе коју похађа или о томе не саопшти истину или одбије да преда мобилни телефон или напусти место на коме се предају мобилни телефони без предаје мобилног телефона, а није се истог дана покајао (члан

9. став 2.). А новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај физичко лице који саопшти овлашћеном лицу да је ученик те школе премда није (члан 9. став 3.).

На крају закона су његове прелазне (члан 10.) и завршне одредбе (члан 11).

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.